

Understøttelse af arbejdet med den sproglige udvikling hos flersprogede småbørn

 VIDENCENTER
FOR SPROG OG LÆSNING

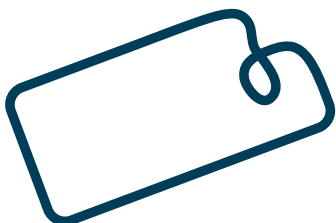
INTEGRATION

De lovgivningsmæssige rammer for arbejdet med flersprogede småbørns sproglige udvikling er beskrevet i dagtilbudslovens §§ 11 og 12 samt i Styrkelse af fagligheden for flersprogede børn i Silkeborg Kommune - kommunal forankrings- og udviklingsplan, Udviklingsplan for sprog 0-12 år og Den styrkende pædagogiske læreplan. I Silkeborg Kommune varetages understøttelsen af daginstitutionernes arbejde med flersprogede børns sproglige udvikling af tre flersprogsvejledere, som er en del af PPL's Videncenter for sprog og læsning. Indholdet i denne skrivelse vil løbende blive justeret i takt med, at sprogstimuleringsindsatsen udvikles og tilpasses ændrede behov blandt kommunens daginstitutioner.

For nogle daginstitutioner er arbejdet med sprogstimulering af flersprogede børn helt nyt, og for andre er der brug for at tilpasse deres organisering til en stigende andel flersprogede børn. I denne skrivelse kan du læse om flersprogsvejledernes arbejde og om principperne for det.

Sprogpackens forskningskortlægning konkluderer bl.a., at støtte fra en vejleder er afgørende for pædagoger, der arbejder med børns sproglige udvikling. I rapporten om effekten af sprogindsatserne Spell og Fart på sproget konkluderes det endvidere, at "Danske pædagoger kan udføre sprogaktiviteter til stor gavn for børnene, når de får viden om, hvorfor sprogarbejdet er vigtigt, får konkrete sproglige læringsmål inden for definerede læringsområder at arbejde med, bliver introduceret til systematisk og eksplicit metode og får konkrete redskaber til at tilpasse de sproglige aktiviteter og samtalen til det enkelte barns sproglige færdigheder" (Sproget kan styrkes!, Syddansk Universitet og Rambøll, 2015).

Det bærende princip i flersprogsvejledernes arbejde bliver derfor at understøtte den daglige, målrettede indsats for at styrke den sproglige udvikling hos kommunens flersprogede småbørn. Sprog læres alle steder og i alle sammenhænge. Det er således af afgørende betydning, at f.eks. dialogisk læsning eller andre planlagte sprogaktiviteter alene betragtes som én af mange vigtige forudsætninger for at skabe et sprogmiljø af høj kvalitet. Flersprogsvejlederne skal bidrage til at sikre, at den dansksproglige udvikling hjælpes bedst muligt på vej, så alle flersprogede børn ved skolestart har så godt et dansk som muligt. Dette gøres gennem praksisnær vejledning, sprogvurdering, kompetenceudvikling, materialer samt opsamling og formidling af ny viden.

Principper for flersprogsvejledernes arbejde:

Vi arbejder målrettet for en forebyggende indsats ved at understøtte alle dagtilbud med flersprogede børn i det daglige arbejde.

Det betyder, at vi har skabt en organisering, der gør det muligt:

- At være fleksible og nå ud i alle dagtilbud med flersprogede børn, hvor vi supporterer med udgangspunkt i både akutte og kendte behov samt på baggrund af efterspørgsel.
- At vejlede dagtilbud, der ikke har erfaring med sprogstimulering af flersprogede børn.
- At prioritere support ved modtagelse af det flersprogede nyankommne barn så hensigtsmæssig som muligt.
- At vejlede forældre i at blive aktive deltagere i deres barns sproglige udvikling.

Efterspørgsel, sprogvurderinger samt flersprogsvejledernes kendskab til og samarbejde med dagtilbuddene er med til at afgøre, hvordan flersprogsvejledernes tid konkret fordeles mellem dagtilbuddene.

Hvad gør flersprogsvejlederne konkret?

Udfører sprogvurderinger

Omkring 3-års-alderen eller ved senere ankomst til kommunen, bliver alle flersprogede børn sprogvurderet af en flersprogsvejleder, hvis begge barnets forældre er flersproget. Hvis barnet har en dansk forælder sprogvurderer børnehaven.

Viser vurderingen behov for en fokuseret eller særlig indsats, udarbejdes der en sproghandleplan i samarbejde mellem flersprogsvejleder, daginstitutionen og barnets forældre. I den forbindelse drøftes tillige, hvordan forældre og daginstitution i samarbejde understøtter barnets sproglige udvikling, blandt andet med udgangspunkt i Sproggaven.

Det enkelte flersprogede barn sprogvurderes af

flersprogsvejlederen igen inden skolestart med henblik på en vurdering og beskrivelse af barnets sproglige kompetencer og behov – herunder en vurdering af evt. behov for fortsat supplerende undervisning i dansk som andetsprog (ifølge gældende bekendtgørelse i dansk som andetsprog i folkeskolen).

Overgang til skole

I forbindelse med overgang fra børnehave til børnehaveklasse og SFO supporter flersprogsvejlederne i forhold til sproglige læringsmiljøer og læringskontinuitet samt behovet for dansk som andetsprog.

Sprogvejledning

Det enkelte dagtilbud

Flersprogsvejlederne tilbyder support og vejledning i alle børnehaver, vuggestuer og dagpleje.

Ramme og indhold af vejledning og support afstemmes med leder og pædagogisk personale og kan have fokus på fx:

- Sproglige læringsmiljøer
- Sprogligt stilladserede lege og temaer
- Flersprogede børns sproglige udvikling
- Dialogisk læsning
- Nyankomne flersprogede børn
- Interkulturel pædagogik
- Interkulturel forældresamarbejde
- Biliteracy
- Inspiration i form af velegnede materialer (konkreter, digitale materialer, Skattekister, Sproggaven, Startpakken, film og lign.)

Hele dagtilbudsområdet

Med udgangspunkt i særlige behov og efterspørgsel tilbydes der:

- Kompetenceudviklingsforløb til børnehaver med mange flersprogede børn.
- Oplæg og workshops på personalemøder/pædagogiske dage med udgangspunkt i institutionens behov.
- Årligt fyraftensmøde i andetsprogsudvikling og interkulturel pædagogik målrettet nyansatte pædagogiske medarbejdere.
- Netværksmøder/temadage

Daginstitutioner med mange flersprogede børn

Selvom der er en større geografisk spredning af kommunens flersprogede småbørn, er der alene pga. boligudbuddet et fast markant større antal flersprogede småbørn i nogle af kommunens enheder. Disse enheder rummer i nærheden af 50 % af kommunes samlede antal flersprogede.

Flersprogsvejlederen opholder sig i faste forløb i disse dagtilbud.

Øvrig support og samarbejde

- Relevant deltagelse i tværfaglig sparring og fokusmøder
- Oplæg for nyankomne forældre på Sprogcenter Midt med fokus på, hvordan de understøtter deres barns sproglige udvikling
- Oplæg for Bydelsmødre med fokus på deres understøttelse af forældrenes fokus på sprog i familien.
- Udarbejdelse af konkrete sprogunderstøttende materialer
- Se materialer på Videncenterets hjemmeside vsl.silkeborg.dk

Kontakt

Hanne Middelhede
Flersprogsvejleder
Tlf.: 21 78 98 03
hanne.middelhede@silkeborg.dk

Sara Dørken Christiansen
Flersprogsvejleder
Tlf.: 51 51 11 52
saradorken.christiansen@silkeborg.dk

Gitte Bejder
Flersprogskonsulent
Tlf.: 29 71 73 41
gitte.bejder@silkeborg.dk

Mette Bak Bjerregaard
Teamleder
Tlf.: 30 69 92 66
mettebak.bjerregaard@silkeborg.dk